

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 270/2552

ห้างหุ้นส่วนจำกัดวังเกษตร นิละตะพัฒนาโจทก์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังจำเลย นายชาติชายหรือสมชาย นิละตะจำเลย ร่วม

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 563, ป.พ.พ. มาตรา 193/30

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยร่วมมีฐานะเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการห้างโจทก์ จำเลยร่วมจึงเป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดชอบซึ่งจะต้องร่วมรับผิดชอบในบรรดาหนี้สินของห้างโจทก์โดยไม่จำกัดจำนวนและผลแห่งคำพิพากษาหรือข้อเท็จจริงในคดีผูกพันบังคับแก่จำเลยร่วม จำเลยร่วมจึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามกฎหมายในผลแห่งคดีโดยตรงในคดีที่โจทก์ถูกจำเลยฟ้องแย้งให้รับผิดชอบตามสัญญา จำเลยจึงมีอำนาจยื่นคำร้องและขอที่ศาลชั้นต้นจะมีคำสั่งเรียกจำเลยร่วมเข้ามาในคดีให้ร่วมรับผิดชอบกับโจทก์ในส่วนฟ้องแย้งได้ บทบัญญัติ ป.พ.พ.มาตรา 563 ที่ว่า คดีอันผู้ให้เขาจะฟ้องผู้เขาเกี่ยวแก่สัญญาเช่า ห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนดหกเดือนนับแต่วันส่งคืนทรัพย์สินที่เช่านั้นเป็นการบังคับเฉพาะกรณีที่ผู้เช่ายอมส่งมอบที่ดินที่เช่าคืน แต่ตามฟ้องแย้งจำเลยที่โจทก์และจำเลยร่วมขอให้ศาลเสียหายอันเป็นค่าขาดประโยชน์ไม่มีกฎหมายบัญญัติอายุความไว้โดยเฉพาะ จึงต้องใช้อายุความสิบปีตาม ป.พ.พ.มาตรา 193/30 เมื่อโจทก์ใช้สิทธิเรียกร้องยังไม่พ้นกำหนด 10 ปี ย่อมไม่ขาดอายุความ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้เงินจำนวน ๙๙,๙๘๕,๘๕๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยให้การและฟ้องแย้งขอให้บังคับโจทก์และบริวารออกจากที่ดินที่เช่าและส่งมอบที่ดินที่เช่าจำนวน ๑,๐๐๐ ไร่ ในสภาพเรียบร้อยให้แก่จำเลย ให้โจทก์ชำระค่าเสียหายจำนวน ๒๙๙,๙๓๙ บาท พร้อมดอกเบี้ย นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่จำเลย ให้โจทก์ชำระค่าเสียหายจากการที่โจทก์ยังคงอยู่ในที่ดินที่เช่าในอัตราปีละ ๒๐,๐๐๐ บาท และค่าเสียหายจากการที่โจทก์กรีดเก็บน้ำยางพาราในอัตราปีละ ๒๑๖,๐๐๐ บาท นับจากวันฟ้องจนกว่าโจทก์จะส่งมอบที่ดินที่เช่าคืนแก่จำเลย ระหว่างพิจารณา จำเลยขอให้ศาลชั้นต้นหมายเรียกนายชาติชายหรือสมชาย หุ้นส่วนผู้จัดการโจทก์เข้ามาเป็นคู่ความ โดยจำเลยขอถือเอาคำให้การและฟ้องแย้งและคำขอท้ายฟ้องแย้งของจำเลยเปรียบเสมือนหนึ่งเป็นคำฟ้อง ศาลชั้นต้นอนุญาตให้เรียกนายชาติชายเข้ามาเป็นจำเลยร่วมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๗ (๓) (ข) โจทก์ยื่นคำให้การและแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การแก้ฟ้องแย้ง ขอให้ยกฟ้องแย้ง จำเลยร่วมให้การและแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การแก้ฟ้องแย้งของจำเลย ขอให้ยกฟ้องแย้ง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์ และยกฟ้องแย้งของจำเลย ค่าฤชาธรรมเนียมระหว่างโจทก์ จำเลย จำเลยร่วมเป็นพับ โจทก์และจำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้โจทก์และจำเลยร่วมพร้อมบริวารออกไปจากที่ดินที่เช่าและส่งมอบที่ดินที่เช่าทั้งหมดคืนให้แก่จำเลยในสภาพเรียบร้อย ให้โจทก์และจำเลยร่วมร่วมกันชำระเงินค่าเสียหายให้จำเลยจำนวน ๑๒๐,๐๐๐ บาท และให้โจทก์และจำเลยร่วมร่วมกันชำระเงินค่าเสียหายจากการที่โจทก์และจำเลยร่วมยังอยู่ในที่ดินที่เช่าปีละ ๒๐,๐๐๐ บาท และค่าเสียหายจากการที่โจทก์และจำเลยร่วมกรีดและเก็บน้ำยางพาราในอัตราปีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องแย้ง (วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๒) เป็นต้นไป

จนกว่าโจทก์ จำเลยร่วมและบริวารจะออกไปจากที่ดินที่เช่า และให้โจทก์จำเลยร่วมร่วมกันใช้ ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลแทนจำเลย โดยกำหนดค่าทนายความรวม ๑๐,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ แก่ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น และให้ยกอุทธรณ์โจทก์ โจทก์และจำเลยร่วมฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "...ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังยุติได้ว่า โจทก์มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด จำเลยร่วมเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการมีอำนาจกระทำการแทนโจทก์ โจทก์ เช่าที่ดินหมู่ที่ 3 ตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง จากจำเลยเพื่อทำสวนยาง เนื้อที่ 1,077 ไร่ 1 งาน 81 ตารางวา มีกำหนดระยะเวลาเช่า 30 ปี นับแต่วันที่ 26 มกราคม 2536 ถึงวันที่ 25 มกราคม 2566 ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยร่วมในประการแรกมีว่า จำเลยมีอำนาจ ยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเรียกจำเลยร่วมเข้ามาเป็นจำเลยร่วมในส่วนฟ้องแย้งของจำเลย โดยให้ร่วมรับผิดชอบกับโจทก์ได้หรือไม่ เห็นว่า จำเลยร่วมมีฐานะเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการห้างโจทก์ จำเลย ร่วมจึงเป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบซึ่งจะต้องร่วมรับผิดชอบในบรรดาหนี้สินของห้างโจทก์ โดยไม่จำกัดจำนวนและผลแห่งคำพิพากษาหรือข้อเท็จจริงในคดีผูกพันบังคับแก่จำเลยร่วม จำเลย ร่วมจึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามกฎหมายในผลแห่งคดีโดยตรงในคดีที่โจทก์ถูกจำเลยฟ้องแย้งให้ รับผิดชอบผิดสัญญา จำเลยจึงมีอำนาจยื่นคำร้องและขอที่ศาลชั้นต้นจะมีคำสั่งเรียกจำเลยร่วม เข้ามาในคดีให้ร่วมรับผิดชอบกับโจทก์ในส่วนฟ้องแย้งได้ ฎีกาของจำเลยร่วมฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้อง วินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ต่อไปมีว่า คำฟ้องอุทธรณ์ของโจทก์ว่า โจทก์มิได้ เป็นฝ่ายผิดสัญญาและ จำเลยไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญา ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า ตามคำฟ้องอุทธรณ์ของโจทก์ โจทก์กล่าวอ้างในอุทธรณ์ล้วนเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นรายละเอียดในคำเบิกความของพยานโจทก์และ พยานจำเลยแล้วสรุปความว่า โจทก์ไม่ได้เป็นฝ่ายผิดสัญญาและจำเลยไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญา เท่านั้น คำฟ้องอุทธรณ์ของโจทก์มิได้ยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายขึ้นอ้างอิงให้ชัดแจ้งว่า มีอยู่ อย่างไร คำพิพากษาของศาลชั้นต้นไม่ชอบอย่างไร และโจทก์สมควรจะชนะคดีเพราะเหตุใด คำฟ้องอุทธรณ์ของโจทก์ดังกล่าวจึงเป็นอุทธรณ์ที่ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ แพ่ง มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่งศาลอุทธรณ์ภาค ๙ วินิจฉัยชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ดังนั้น ปัญหาเรื่องโจทก์ผิดสัญญาหรือไม่ และจำเลยมีสิทธิบอกเลิกสัญญาหรือไม่ จึงยุติไปตาม คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๙ โจทก์ฎีกาในปัญหานี้ซึ่งเป็นข้อที่มีได้วากันมาแล้วโดยชอบใน ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ ขึ้นมาอีก จึงต้องห้ามมิให้ฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์และจำเลยร่วม ต่อไปมีว่า โจทก์และจำเลยร่วม จะต้องรับผิดชอบฟ้องแย้งหรือไม่ เพียงใด เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริง ฟังเป็นยุติว่า โจทก์ปลูกต้นยางพาราไม่เต็มเนื้อที่ ๑,๐๐๐ ไร่ และตัดฟันต้นไม้กระยาเลยซึ่งเป็น ไม้ยืนต้นในที่ดินที่เช่าอันเป็นการผิดสัญญาเช่าข้อ ๑ และข้อ ๕ ตามเอกสารสัญญาเช่า โจทก์จึง เป็นฝ่ายผิดสัญญาเช่าและจำเลยมีสิทธิบอกเลิกสัญญาเมื่อบอกเลิกสัญญาแล้ว โจทก์มีหน้าที่จะ ต้องคืนที่ดินที่เช่าให้จำเลย เมื่อโจทก์ยังคงอยู่ในที่ดินที่เช่า จำเลยจึงมีอำนาจฟ้องแย้งให้ขับไล่ โจทก์และจำเลยร่วม และเรียกให้ชำระค่าเสียหายซึ่งเป็นค่าขาดประโยชน์ได้ สำหรับค่าขาด ประโยชน์จากการเอาที่ดินที่เช่าออกให้ผู้อื่นเช่าซึ่งจำเลยคิดค่าเช่าปีละ ๒๐,๐๐๐ บาท โดยคิดเป็น เงินค่าเช่าเท่ากับที่โจทก์ต้องจ่ายให้แก่จำเลยอยู่แล้ว จึงเป็นจำนวนที่พอสมควร ส่วนค่าเสียหายที่ โจทก์และจำเลยร่วมกริดยางพาราในที่ดินที่เช่า ทำให้จำเลยเสียประโยชน์นับแต่วันเลิกสัญญากัน นั้น เห็นว่า ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ ได้ใช้ดุลพินิจกำหนดค่าเสียหายในส่วนนี้ให้โจทก์และจำเลยร่วม ชดใช้ปีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันเลิกสัญญาจนกว่าโจทก์และจำเลยร่วมจะส่งมอบที่ดินที่เช่า

ทั้งหมดให้จำเลยนั้นเป็นค่าเสียหายที่เหมาะสมแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ปัญหาต้องวินิจฉัยใน ประการสุดท้ายตามฎีกาของโจทก์มีว่า ค่าเสียหายอันเป็นค่าขาดประโยชน์ที่จำเลยฟ้องแย้งเรียก มานั้นขาดอายุความหรือไม่ เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๖๓ บัญญัติว่า คดีอันผู้ให้เช่าจะฟ้องผู้เช่าเกี่ยวแก่สัญญาเช่านั้น ท่านห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนดหก เดือนนับแต่วันส่งคืนทรัพย์สินที่เช่า ซึ่งเป็นการบังคับเฉพาะกรณีที่ผู้เช่ายอมส่งมอบที่ดินที่เช่าคืน แต่ตามฟ้องแย้งจำเลยที่ให้โจทก์และจำเลยร่วมคดีใช้ค่าเสียหายอันเป็นค่าขาดประโยชน์ ไม่มี กฎหมายบัญญัติอายุความไว้โดยเฉพาะ จึงต้องใช้อายุความสิบปีตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๙๓/๓๐ เมื่อโจทก์ใช้สิทธิเรียกร้องยังไม่พ้นกำหนด ๑๐ ปี ย่อมไม่ขาดอายุความ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๙ พิพากษามานั้น ชอบแล้ว ฎีกาทุกข้อของโจทก์ และจำเลยร่วมฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาเห็นสมควรให้เป็นพับ

องค์คณะ

ศิริชัย จิระบุญศรี · ศุภชัย สมเจริญ · ณรงค์ ณะปกรณ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/270/2552>